

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-05-230S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

РИНОК ПРАЦІ		LABOR MARKET
Шифр за ОП	ФП16	Code in Degree Programme
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Level of Education: Bachelor's (first)
Галузь знань Соціальні і поведінкові науки	05	Field of Knowledge Social and behavioural sciences
Спеціальність Економіка	051	Field of Study Economy
Освітня програма: Управління персоналом і економіка праці		Degree Programme: HR management and labour economics

PIBHE - 2024

Силабус навчальної дисципліни «Ринок праці» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Управління персоналом і економіка праці» спеціальності 051 Економіка. Рівне. НУВГП. 2024. 10 стор.

ОПП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/26640/>

Розробник силабусу: *Юрчик Г.М., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол №15 від "19" червня 2024 року

Завідувач кафедри: *Міщук Галина Юріївна, доктор економічних наук, професор.*

Керівник (гарант) ОП: *Юрчик Г.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол №15 від "20" червня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ: *Ковшун Наталія Едуардівна, доктор економічних наук, професор.*

Попередня версія силабусу (06-05-155S)

© Юрчик Г.М., 2024

© НУВГП, 2024

Програма навчальної дисципліни «РИНОК ПРАЦІ»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Управління персоналом і економіка праці</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Рік навчання, семестр	<i>2 / 4, 3 / 5</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>22 год. / 20 год.</i>
Практичні заняття:	<i>6 год. / 6 год.</i>
Самостійна робота:	<i>78 год. / 108 год.</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна, заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	

	<p><i>Юрчик Галина Миколаївна, к.е.н., доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва</i></p>
<p>Вікіситет</p>	<p>https://cutt.ly/I9Wx5FF</p>
<p>ORCID</p>	<p>http://orcid.org/0000-0003-1013-6940</p>
<p>Канали комунікації</p>	<p>g.m.urchik@nuwm.edu.ua https://www.facebook.com/urchikgalua/ +38098-408-9069</p>
<p align="center">Мета та завдання навчальної дисципліни</p>	
<p>Метою вивчення дисципліни «Ринок праці» є формування у студентів теоретичних засад та набуття практичних навичок щодо механізмів функціонування та регулювання ринку праці в сучасних умовах.</p> <p>Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Ринок праці» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формування у студентів системи знань щодо сутності, функцій, складових, кон'юнктури та сегментів ринку праці; • засвоєння студентами основ функціонування ринку праці, факторів та особливостей формування попиту та пропозиції праці; • набуття здобувачами знань щодо сутності та наслідків зайнятості та безробіття населення, їх видів та законодавчого регулювання; • формування у здобувачів системи знань про та практичних навичок щодо регулювання ринку праці. 	
<p align="center">Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle</p>	
<p align="center">https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=3143</p>	
<p align="center">Передумови вивчення (місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)</p>	
<p>Передумовою вивчення даної дисципліни є вивчення навчальних дисциплін ФПЗ Економіка праці, ЗП13 Макроекономіка, ФП1 Основи економіки</p>	
<p align="center">Компетентності</p>	
<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.</p> <p>СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.</p> <p>СК20. Здатність сегментувати, аналізувати ринок праці, застосовувати інструменти його регулювання; навички формування, розвитку та ефективного використання трудового потенціалу.</p>	

Програмні результати навчання

ПРН-11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН-12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН-15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН-18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН-23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

ПРН-31. Проводити сегментацію, аналіз ринку праці, застосовувати інструменти його регулювання; здатність формувати, розвивати та ефективно використовувати трудовий потенціал.

Структура та зміст освітнього компонента

*Лекції – 22 / 6 год., практичні – 20 / 6 год.,
самостійна робота – 78 / 108 год.*

<i>Розподіл кількості годин, ПРН</i>	<i>Опис освітнього компоненту</i>
Тема 1. Ринок праці в соціально-економічній системі	
лекції – 1 / 0 год. прак. – 1 / 0 год. сам. робота – 4/8 год. ПРН – 12,15,23,31	Сутність, умови виникнення та значимість ринку праці. Функції ринку праці.
Тема 2. Складові та механізм функціонування ринку праці	
лекції – 1 / 1 год. прак. – 1 / 1 год. сам. робота – 6/8 год. ПРН – 11,12,15,23,31	Складові ринку праці. Товар на ринку праці. Попит та пропозиція на ринку праці. Механізм взаємодії суб'єктів ринку праці
Тема 3. Сегменти та види ринку праці	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 2 / 1 год. сам. робота – 8/14 год. ПРН – 11,12,15,23,31	Сегментаційний підхід до вивчення ринку праці. Внутрішній та зовнішній ринок праці. Ринок праці обмеженої та необмеженої конкуренції. Гнучкість та жорсткість ринку праці. Первинний та вторинний ринок праці. Загальний та фіксований ринок праці
Тема 4. Індивідуальна пропозиція на ринку праці	
лекції – 2 / 0 год. прак. – 2 / 0 год. сам. робота – 6/8 год. ПРН – 11,12,15,23, 31	Сутність індивідуальної пропозиції на ринку праці. Теорія вибору на ринку праці. Ефект доходу та заміщення в індивідуальному пропонуванні праці. Пропонування якості та інтенсивності праці
Тема 5. Сукупна пропозиція на ринку праці	
лекції – 2 / 0 год. прак. – 2 / 0 год. сам. робота – 8/8 год. ПРН – 11, 12, 15, 18, 23, 31	Сутність та крива сукупної пропозиції на ринку праці. Джерела формування сукупної пропозиції праці. Закон та фактори пропозиції праці. Сегментація пропозиції праці. Напрями впливу на сукупну пропозицію праці
Тема 6. Індивідуальний та сукупний попит на ринку праці	

лекції – 2 / 0 год. прак. – 1 / 0 год. сам. робота – 9/13 год. ПРН – 11, 12, 15, 23, 31	Сутність та крива індивідуального попиту на працю. Фактори формування попиту на працю. Ефекти доходу та заміщення. Сукупний попит на ринку праці. Еластичність попиту на працю. HR-маркетинг та формування бренду роботодавця на ринку праці
Тема 7. Ціна та вартість робочої сили	
лекції – 2 / 0 год. прак. – 1 / 0 год. сам. робота – 8/8 год. ПРН – 11, 12, 15, 18, 23, 31	Заробітна плата як ціна робочої сили на ринку праці. Вартість робочої сили
Тема 8. Зайнятість населення як форма відповідності попиту та пропозиції праці	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 2 / 1 год. сам. робота – 6/10 год. ПРН – 11, 12, 15, 18, 23, 31	Сутність та значимість зайнятості. Методологічно-правові особливості визначення категорій зайнятого населення. Форми та структура зайнятості
Тема 9. Безробіття як форма незадоволеної пропозиції праці	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 2 / 1 год. сам. робота – 6/10 год. ПРН – 11, 12, 15, 18, 23, 31	Соціально-економічна сутність та наслідки безробіття. Види та причини безробіття. Макроекономічні аспекти безробіття
Тема 10. Інфраструктура та аналіз ринку праці	
лекції – 2 / 0 год. прак. – 2 / 0 год. сам. робота – 6/10 год. ПРН – 11, 12, 15, 23, 31	Рух персоналу та його види. Причини та фактори звільнення персоналу. Витрати та втрати пов'язані з плинністю персоналу. Аутплейсмент. Облік і звітність в управлінні рухом персоналу.
Тема 11. Механізм державного регулювання ринку праці	
лекції – 4 / 2 год. прак. – 4 / 2 год. сам. робота – 9/13 год. ПРН – 11, 12, 15, 18, 23, 31	Механізм державного регулювання ринку праці. Адміністративно-правові інструменти регулювання ринку праці. Організаційно-економічні інструменти регулювання ринку праці в системі ДСЗ. Організаційно-економічні інструменти регулювання ринку праці як складові макроекономічної політики. Соціально-психологічні інструменти регулювання ринку праці
Форми та методи навчання	
<p>Форми навчання: традиційні лекції (в т.ч. проблемні та у формі діалогу), практичні заняття.</p> <p>Методи навчання: навчальна дискусія, аналіз конкретних ситуацій (case study), тестування, дослідницький, аналітичний, творчий.</p> <p>Технології навчання і викладання: тренінги, обговорення, мультимедійні презентації, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду та інші.</p>	
Інструменти, обладнання, програмне забезпечення	

Мультимедіа-, проекційна апаратура (проектори, екрани, смартдошки тощо), комп'ютери, інтернет мережі.

В якості навчальної платформи застосовується відкрита (Open Source) система управління навчанням Moodle.

Для опанування даного освітнього компонента необхідно мати доступ до інтернету, інтернет-сайтів, телефон або комп'ютер (ноутбук).

Порядок та критерії оцінювання

Система оцінювання знань студентів проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НУВГП - <https://ep3.nuwm.edu.ua/4088/>

Для оцінювання знань студентів передбачається проведення поточного контролю знань за ЄКТС.

Розподіл обов'язкових балів, що присвоюються студентам

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (залік) 40		Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	МК 1	МК 2	
4	4	5	5	6	5	5	5	6	5	10	20	20	100

Студенти мають можливість отримати додаткові бали (бонуси) за участь у конкурсах студентських наукових робіт, наукових конференціях, студентських олімпіадах, а також за інші види науково-дослідної роботи – 5 балів.

Усі модульні контролю проходять у формі тестування на навчальній платформі Moodle.

Перший модульний контроль містить по 32 запитання різного рівня складності: перший рівень – 26 запитань по 0,5 бала, другий рівень – 5 запитань по 1 балу, третій рівень – 1 запитання по 2 бали. Усього – 20 балів.

Другий модульний контроль містить 39 запитань різного рівня складності: перший рівень – 30 запитань по 0,4 бала, другий рівень – 7 запитань по 0,5 бала, третій рівень – 2 запитання по 2,25 бали. Усього – 20 балів.

Для забезпечення права на об'єктивне оцінювання студентам надається право подавати в письмовій формі апеляційну скаргу про незгоду з отриманими балами.

Проведення поточних і семестрових контролів відбувається відповідно до порядку наведеного у Положенні про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти - <http://surl.li/iujwl>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Безтелесна Л.І., Юрчик Г.М. Ринок праці: навч. посіб. Рівне. 2012. НУВГП. 270с. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/1868/>
2. Павлюк Т.І. Ринок праці: теорія, методологія, практика: монографія. Вінниця: Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ. 2018. 212 с.
3. Гнатенко І., Рубежанська В. Національний ринок праці: ключові аспекти державного регулювання: монографія. Харків:СГ НТМ «Новий курс». 2019. 248с.
4. Ільч Л. М. Структурні трансформації транзитивного ринку праці України: монографія. К.: Алерта. 2017. 608 с.
5. Семів Л.К., Кузнецова А.Я., Рак Н.Є., Вознюк-Богів І.М. Ринок праці: навч. посібник. К.: УБС НБУ. 2013. 231 с.
6. Ринок праці та зайнятість в Україні: реалії та перспективи: колективна монографія / За наук. ред. С. Кожем'якіної, С. Калініної. К.: ІПК ДСЗУ. 2018. 424 с.
7. Чернявська О.В. Ринок праці: навч. посібн. 2-ге вид. перероб. і доп. / О.В. Чернявська. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 522 с.
8. Навчальний посібник: Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Маркетинг персоналу та HR-брендинг»: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Управління персоналом та економіка праці» / Т.В. Павленко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 97с.
9. Трудове право України: підручник (за ред. проф. О. М. Ярошенко). Харків: Вид-во 2022. 376 с.

Допоміжна література

1. Розвиток соціально-трудової сфери України: теорія, практика, перспективи: кол. монографія / за ред. д.е.н., проф. І.Л. Петрової, к.е.н. В.В.Близнюк ; НАН України, ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». Київ. 2016. 326 с
2. Іванова Л.В. Державне регулювання зайнятості: навчальний посібник / Л. В. Іванова, О. В. Сорока. Одеса: ОНЕУ. 2015. 264 с.
3. Сибірцев В.В. Інституціональні основи регулювання ринків праці: монографія / В.В. Сибірцев. Харків: Смуґаста типографія. 2017. 429 с.
4. Гідна праця: імперативи, українські реалії, механізми забезпечення: монографія / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана»; [А. М. Колот, В. М. Данюк, О. О. Герасименко та ін.]; за наук. ред. А. М. Колота. Київ: КНЕУ. 2017. 504 с.

Законодавчі акти

1. Закон України «Про зайнятість населення» № 5067-VI від 05.07.2012 р.
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» № 1533-III від 02.03.2000 р.
3. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку реєстрації, перереєстрації зареєстрованих безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу" № 446 від 30 березня 2023 р.
4. Постанова Кабінету Міністрів України "Про особливості реалізації державної політики у сферах зайнятості та загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття під час воєнного стану та після його припинення або скасування" № 735 від 21 червня 2022 р.
5. Постанова правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття "Про мінімальний розмір допомоги по безробіттю" № 60 від 14 вересня 2023 р.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Офіційний веб-сайт Державної служби зайнятості України. URL: <http://www.dcz.gov.ua>.
3. Сайти з пошуку роботи <https://www.work.ua/>, <https://jobs.ua/>
4. Інтернет-ресурс «Зарплатомір» <http://surl.li/upptb>

Поєднання навчання та досліджень

Здобувач освіти, за бажанням, може поєднати навчання і виконання науково-прикладних досліджень з навчальної дисципліни або професійним спрямування випускової кафедри.

Результати досліджень оприлюднюються на конференціях, круглих столах, конкурсах наукових робіт, як правило, у вигляді публікацій, наприклад у «Студентському віснику НУВГП».

Передбачено додаткові бали за виконання завдань і участь у наукових заходах.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до навчання, комунікаційні якості, навички письмового спілкування, налагоджувати контакти, вміння слухати і запитувати, формування власної думки та прийняття рішення, здатність до абстрактного та логічного мислення, аналізу та синтезу.

Дедлайни та перескладання

Завдання навчальної дисципліни повинні бути виконані впродовж навчального семестру у якому викладається дисципліна, до початку сесії.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядоку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <https://ep3.nuwm.edu.ua/25072/>. Згідно цього документу також реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі

Інформація щодо перездачі модулів розміщена в розділі Оголошення на навчальній платформі НУВГП - <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті відповідно до Положення про неформальній та інформальну освіту в НУВГП - <http://surl.li/jznmq>

Організація неформальної освіти в НУВГП покладено на Центр неформальної освіти - <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/centr-neformalnoji-osviti>

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно опановувати (поглиблювати) знання в розрізі навчальної дисципліни (окремих її тем) і наступним їх зарахуванням, використовуючи загальноновизнані освітні платформи (наприклад Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn).

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

Фахівці Державної служби зайнятості, кадрових агентств та міграційних центрів.

Правила академічної доброчесності

Пропагування принципів академічної доброчесності в НУВГП передбачається відповідними документами, зокрема Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату в НУВГП - <https://ep3.nuwm.edu.ua/10325/> та Кодексом честі студентів - <https://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>

Студенти повинні дотримуватися принципів та правил академічної доброчесності, сумлінно та самостійно (крім випадків, що санкціоновано передбачають групову роботу) виконувати навчальні та дослідницькі завдання, посилаючись на джерела, з яких береться інформація.

Якщо у виконаному практичному завданні виявлено запозичення з інших джерел без належного посилання, оцінювання такого завдання знижується у відповідності до виявлених порушень.

У випадку виявлення списування під час проведення поточного та підсумкового контролю, результати оцінювання такого студента скасовуються.

Неприйнятним є порушення норм моралі, зокрема негідне поведіння у громадських місцях, на території університету, вживання ненормативної лексики; завдання шкоди матеріально-технічній базі університету.

Вимоги до відвідування

Відвідування практичних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковими. У разі відсутності на занятті через хворобу або мобільність студент зобов'язаний самостійно виконати завдання відповідно до методичних вказівок, розміщених на навчальній платформі Moodle.

Допускається у порядку, встановленому НУВГП, вільне відвідування студентами навчальних занять відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання - <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

Консультації з навчальної дисципліни відбуваються згідно графіку консультацій як в класичній формі, так і в онлайн форматі (наприклад через GoogleMeet).

Весь матеріал навчальної дисципліни (презентації, відео, методичні вказівки, конспект лекцій та ін.) розміщено на сторінці курсу для їх ознайомлення і доступні у будь-який час.

Мобільні телефони та ноутбуки можуть вільно використовуватись студентами на заняттях для виконання практичних та ситуаційних завдань, роботи із статистичними даними

Лектор Юрчик Г.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва

Автор
Доцент

Галина ЮРЧИК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №745
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00